

РЕШЕНИЕ

№ 220

гр. София, 10.01.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 29 състав,
в публично заседание на 11.12.2019 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Полина Величкова

при участието на секретаря Кристина Българиева, като разгледа дело номер **13057** по описа за **2019** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 126 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/, във връзка с чл. 68, ал. 1 от Закона за защита от дискриминация /ЗЗДискр./.

Образувано е по жалба на [фирма] срещу Решение № 512 от 14. 10. 2019 г. на Комисията за защита от дискриминация /КЗД/, с което:

1/ се установява, че [фирма] е извършило акт на нарушение по чл. 5 от ЗЗДискр. във връзка с чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр., поставяйки в неравностойно положение хора с увреждания, които нямат достъп до нейния обект, находящ се в [населено място], [улица];

2/ наложена е на основание чл. 80, ал. 1 от ЗЗДискр. имуществена санкция в размер на 250 /двеста и петдесет/ лева.

3/ дадена е ПАМ „задължително предписание“ по реда на чл. 76, ал. 1, т. 1 от ЗЗДискр. да изгради своевременно архитектурна достъпна среда за хора с увреждания, която да не нарушава ЗЗДискр.

В жалбата се излагат подробни съображения за незаконосъобразност на решението, като се сочи, че сградата е собственост на юридически лица и не попада в приложното поле на §6 от ПЗР на Закона за интеграция на хората с увреждания /ЗИХУ - отм./, тъй като не е нито държавна, нито общинска собственост. Соци, че пощенските услуги предполагат и обслужване по домовете – арг. от чл. 62 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж, за което е създадена възможност съгласно Указания до директорите на всички регионални управления на [фирма] с

изх. № РУ-01-286 от 19. 07. 2018г. Моли да се отмени решението. Претендира разноси.

Ответникът - Комисия за защита от дискриминация в писмено становище оспорва основателността на жалбата. Прави искане за присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Софийска градска прокуратура, редовно призована, не изпраща представител и не взема становище.

След като прецени събраните по делото доказателства, във връзка с доводите и съображенията на страните, Административен съд - София град, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Производството пред административния орган е образувано в резултат на служебна проверка от служители на КЗД в пощенска станция в [населено място], [улица], при която е установено, че в сградата, в която се помещава пощенската станция, не е изградено приспособление и същата е недостъпна за хора с увреждания.

Съставен е констативен протокол вх. № 12-11-827 от 21. 05. 2018 г., който с доклад на член на КЗД от 09. 07. 2018 г. е представен на председателя на комисията за образуване на производство. Преписката е разпределена на ad hoc заседателен състав, който е определил председател и докладчик. Докладчикът е провел процедура по проучване като е дадена възможност на страните да се запознаят със събраните по преписката материали. В хода на тази процедура жалбоподателят е представил становище от 27. 09. 2018 г., в което е посочил, че задължението по §6 от ПЗР на ЗИХУ се отнася до сгради – държавна и общинска собственост, каквато не е сградата, в която се помещава пощенската станция. Представен е и Нотариален акт за собственост за 50 % идеални части от посочения имот.

Извършено е проучване, изготвено е заключение на докладчика. На 18. 04. 2019 г. е проведено заседание на КЗД, на което са изслушани страните, даден е ход по същество и делото е обявено за решаване. След приключване на проведеното заседание пред КЗД жалбоподателят е представил снимков материал за установяване, че е осигурил достъпна архитектурна среда, чрез поставяне на рампа на стълбите пред пощенската станция.

Комисията за защита от дискриминацията се е произнесла с Решение № 512 от 14. 10. 2019 г., предмет на обжалване в настоящето производство.

Оспореното решение е връчено на жалбоподателя на 30. 10. 2019 г., жалбата е депозирана чрез КЗД на 6. 11. 2019 г., т.е. в преклузивния срок. Същата е процесуално допустима, от лице - адресат на издадения акт, чиито права и законни интереси са накърнени с издаването му.

Компетентността на КЗД е уредена в разпоредбата на чл. 47 от ЗЗДискр., където са регламентирани правомощията, с които разполага при решаването на визираните в същия текст въпроси, в качеството ѝ на независим специализиран държавен орган, осигуряващ предотвратяване на дискриминация, защита от дискриминация и равенство на възможностите. В случая решението е издадено от компетентен орган при обсъждане на относимите факти.

Пряка дискриминация по смисъла на ЗЗДискр. е всяко по-неблагоприятно третиране на лице на основата на признаците по чл. 4, ал. 1, отколкото се третира, било е третирано или би било третирано друго лице при сравними сходни обстоятелства. Законът за защита от дискриминация цели установяване и санкциониране на всяко поставяне в неравностойно положение според признаците, изброени в разпоредбата на

чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр. или на всякакви други признаци, установени в закон или в международен договор, по който РБ е страна. За да е налице проява на дискриминация или тормоз по смисъла на ЗЗДискр., е необходимо да са осъществени всички елементи от фактическия състав на приложимата специална правна норма, както от обективна, така и от субективна страна. Неправомерният диференциран подход към дадено лице или определен кръг лица трябва да е обвързан от признак по чл. 4 от ЗЗДискр. В този смисъл не е достатъчно да се установи неблагоприятно третиране на определено лице или лица, а е необходимо да се докаже още, че това неблагоприятно третиране е извършено по някой от признаците, очертани в чл. 4 от ЗЗДискр., като следва да е налице и пряка причинно-следствена връзка между неблагоприятното отношение, в случая неблагоприятно третиране, и причината за него, която при всички случаи следва да се изразява в признак по цитирания чл. 4 от закона.

В случая жалбоподателят е санкциониран за извършено нарушение на чл.4, ал. 1 във връзка с чл. 5 от ЗЗДискр. по защитен признак „увреждане“. Изискването за достъпност на архитектурната среда е въведено с чл. 9 от Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания /ратифицирана със закон на 26. 01. 2012 г., ДВ, бр. 12 от 10. 02. 2012 г./ Държавите, ратифицирали конвенцията, са длъжни да предприемат мерки, които да идентифицират и премахват всякакви пречки и прегради пред достъпността по отношение на: а/ сгради, пътища, транспортни и всякакви други открити и закрити съоръжения, включително училища, жилищни постройки, здравни заведения и работни места; б/ информационни, комуникационни и други услуги, включително информационни системи и услуги за спешна помощ. Нормата на чл. 4 от ЗЗДискр. забранява всяка пряка или непряка дискриминация, основана на признак "увреждане". Разпоредбата на чл. 5 от ЗЗДискр. определя като дискриминация изграждането и поддържането на архитектурна среда, която затруднява достъпа на лица с увреждания до публични места.

Законът не дава дефиниция на понятието публично място. То следва да се тълкува, изхождайки от целта на ЗЗДискр. и в съответствие с чл. 9 от Конвенцията за правата на хората с увреждания – съгласно цитираната норма от Конвенцията целта е да се даде възможност на хората с увреждания да живеят самостоятелно и да участват пълноценно във всички аспекти на живота, като имат достъп до всички удобства и услуги, отворени или предназначени за широката общественост, както в градските, така и в селските райони. Следователно сградите, в които се предоставят пощенски услуги, предлагани публично, могат да се определят като публично място.

Изискването чл. 5 от ЗЗДискр. е императивно и абсолютно и засяга всички правни субекти, които осъществяват контрол върху публичното място – независимо дали тези субекти са публични или частни. Възраженията на жалбоподателя в този смисъл и аргументите, които черпи от § 6 от ПЗР на ЗИХУ /отм./, са неоснователни. В съдебната практика този въпрос се решава еднозначно – задължение и отговорност за осигуряване на достъпна архитектурна среда имат и частните субекти, щом предлагат обществени услуги /Решение № 6959 от 09. 06. 2016 г. на Върховния административен съд по адм. д. № 6376/ 2015 г./ Това задължение произтича и от нормите на чл. 2 от Наредба № 4 от 01. 07. 2009 г. за проектиране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда на населението, включително за хората с увреждания във връзка с чл. 169, ал. 2, т. 4 от Закона за устройство на територията /ЗУТ/. Разпоредбите на чл. 35 и чл. 36 от Наредбата предписват задължения към собствениците на всички сгради с обществен характер /за обществено

обслужване/ за привеждането им в съответствие с изискванията ѝ, което за процесният случай представлява осигуряване на достъп по някой от предвидените в същата способи за осигуряване на достъпни елементи на сградите и съоръженията и свързване помежду им с достъпни маршрути. Съдът приема, че нормите на наредбата са адресирани към всички собственици на сгради с обществено предназначение и инвеститори по смисъла на чл. 161 от ЗУТ, предвид разпоредбата на чл. 2 от същата, свързана с инвестиционен процес, вкл. по поддържане и ремонт на сградите.

"Достъпна среда" съгласно § 1, т. 2 от Наредба № 4 от 01. 07. 2009 г. за проектиране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда на населението, включително за хората с увреждания, е среда в урбанизираните територии, сградите и съоръженията, която всеки човек с намалена подвижност, със или без увреждания, може да ползва свободно и самостоятелно. В този смисъл твърденията на жалбоподателя за оказвано съдействие от страна на служителите в пощенската станция и обслужване на гражданите с увреждания извън сградата са неотнормирани към задължението за осигуряване на достъпна среда и към производството пред КЗД. Неустановяването на тези обстоятелства не представлява съществено нарушение на административнопроизводствените правила и не може да обоснове отмяна на административния акт, каквито доводи навежда жалбоподателят.

Неосигуряването на достъпна среда е въведено от закона като отделна, самостоятелна форма на дискриминация, при която не се изисква съпоставяне с други лица в сходно положение – не е необходимо да се установява, че при предоставяне на пощенските услуги в [населено място] конкретно лице с увреждане е било третирано по-неблагоприятно от друго лице, което не притежава този защитен признак. Това е така, защото липсата на достъпна среда, лишавайки хората с увреждания от възможността да участват самостоятелно и пълноценно в обществения живот, сама по себе си представлява неравноправно третиране и не е необходимо това да се установява с конкретни житейски примери.

Съдът приема, че за жалбоподателя като доставчик на обществени услуги и собственик на обекта с обществено ползване съществува задължение за осигуряване на достъпна среда, включително за лица със затруднена двигателна подвижност. Като не е осигурил такава, жалбоподателят е допуснал неравно третиране по отношение на тези лица. За собственика на обекта за обществено ползване, въпреки че не е сграда – държавна или общинска собственост, съществува задължение за осигуряване на достъпна среда, включително за лица със затруднена подвижност. Разпоредбата на § 6 ПЗР на ЗИХУ /отм./ създава задължения в указания срок до края на 2006 г. до обществените сгради и съоръжения - държавна и общинска собственост, да се осигури свободен достъп за хората с увреждания, като се преодолеят съответните архитектурни, транспортни и комуникативни бариери. Няма спор, че имотът, на който жалбоподателят е собственик, не е нито държавна нито общинска собственост, а собственост на търговски дружества. Това обстоятелство не изключва задължението на дружеството [фирма] да осигури съответна достъпна среда до имота, чието предназначение е за обществени нужди.

Решението на КЗД в тази му част т. 1 е законосъобразно, като съобразено с материалния закон и с целта му.

Изрично правомощие на КЗД, регламентирано в чл. 47, т. 4 от ЗЗДискр., е да дава задължителни предписания по спазването на закона. Волеизявлението на органа има властнически характер, тъй като е с обвързващо действие по отношение на

жалбоподателя, поради което за разлика от препоръките по т. 6 от същия член подлежи на съдебно обжалване. Доколкото няма спор по фактите и предвид изложеното по-горе относно задължението на жалбоподателя да поддържа достъпна среда, съдът приема, че дадените задължителни предписанията са законосъобразни, тъй като те съответстват на установените факти и на материалния закон и са насочени към постигане на целта му. Вярно е, че след проведеното заседание пред КЗД жалбоподателят е представил снимков материал за установяване, че е осигурил достъпна архитектурна среда, чрез поставяне на рампа на стълбите пред пощенската станция. От представената снимка не може да се прецени доколко архитектурната среда е съобразена с предписанието и с изискванията на Наредба № 4 от 01. 07. 2009 г. и гарантира ли достъпа на хората с увреждания. Нещо повече, достъпната среда не се отнася само за хора с двигателни увреждания, но също и до хора със сетивни увреждания. За незрящите хора е необходимо да се осигури настилка с отличителен релеф. Необходимо е да се предвиди възможност да се потърси помощ от персонала. Невъзможно е по снимката да се определи дали стъпалата отговарят на изискванията за височина и ширина, дали наклонът позволява изкачването на инвалидна количка или на лице, ползващо други помощни средства. Предвид това, правилно и въпреки представения снимков материал /макар същият да не е обсъден в обжалвания акт/, КЗД е дала задължителни предписания по спазването на ЗЗДискр., поради което оспореното решение в тази му част е също законосъобразно и жалбата срещу него следва да бъде отхвърлена

Съгласно чл. 80, ал. 1 и 2 ЗЗДискр. който не изпълни задължение, произтичащо от този закон, се наказва с глоба от 250 до 2000 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание. Когато нарушението е извършено при осъществяване дейността на юридическо лице, на него му се налага имуществена санкция в размер от 250 до 2500 лв. В конкретния случай размерът на санкцията е в минималния размер от 250 лева, като според съда същата е законосъобразно определена. Нарушението е не само първо, но и няма данни за настъпили вредоносни последици спрямо конкретно лице, което не е могло да ползва предоставяните жалбоподателя публични услуги. Действително нарушението е формално /на просто извършване/ и настъпването на общественоопасни последици не е елемент от състава му. Неосигуряването на достъпна среда е въведено от закона като отделна, самостоятелна форма на дискриминация, при която не се изисква съпоставяне с други лица в сходно положение и не е необходимо да се установява, че при предоставяне на пощенските услуги в [населено място] конкретно лице с увреждания е било третирано по-неблагоприятно от друго лице, което не притежава този защитен признак. Липсата на данни за настъпили несъставомерни общественоопасни последици, включително и за подадено оплакване от лице с увреждане, е смекчаващо отговорността обстоятелство, което следва да бъде отчетено при индивидуализиране размера на наказанието в границите на приложимата санкционна норма. Макар да не е обсъдено от КЗД, като смекчаващо отговорността обстоятелство следва да бъде отчетено, че макар и след извършването на проверката и приключване на заседанието, но пък преди издаването на оспореното решение, жалбоподателят е предприел конкретни действия за осигуряване на достъпна среда.

При този изход на спора, на основание чл. 143, ал. 3 и ал. 4 от АПК, правото на разноси за производството е възникнало за ответника, на когото следва да се присъдят разноси, представляващи юрисконсултско възнаграждение в размер,

определен по правилата на чл. 78, ал. 8 от ГПК във връзка с чл. 37 от Закона за правната помощ.

По изложените съображения и на основание чл. 172, ал. 2 АПК, Административен съд - София град, Второ отделение, 29 състав

Р Е Ш И :

ОТХВЪРЛЯ жалбата на [фирма] срещу Решение № 512 от 14. 10. 2019 г. на Комисията за защита от дискриминация.

ОСЪЖДА [фирма] да заплати на Комисията за защита от дискриминация направените по делото разноски в размер на 100 /сто/ лева.

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва пред Върховния административен съд на Република България в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

Решението да се съобщи на страните чрез изпращане на препис от него по реда на чл. 138 АПК.

СЪДИЯ: